

WHAT THE DECREES OF CLASSICAL ATTIC REVEAL ABOUT THE HISTORICAL GREEK SOUNDS

ΦOLLOWING the defeat of the Persian invaders, the Athenians entered their Periclean Golden Age (479-404 BC). Able now to resume refining grammar and writing, they became increasingly aware of the deficiencies of their writing system, which did not adequately represent their Attic sounds and grammatical forms.

The Athenians dealt with such deficiencies officially in 403 BC when, under Archon Eucleides, they ratified the 24-letter Ionic alphabet, a writing system their kinsmen, the Ionians, had perfected. Now they could formally write Η(η) to distinguish Ε(ε) from Ε(η), ΕΙ(ει), or ΕΙ(η); Ω to distinguish Ο(ο) from Ο(ω), or Ο(ου); ΩΙ(ωι) to distinguish ΟΙ(οι) from ΟΙ(ωι); and the monoliterals Ξ, Ψ to represent the digraphs ΧΣ (ΚΣ) and ΦΣ (ΠΣ) respectively.

A superficial comparison of Attic decrees of the 5th and 4th centuries BC can reveal some differences between the older Attic script and the newer and definitive (post-Eucleidean) grammatical script (ἡ μετ' Εὐκλείδην γραμματική). In fact, some of the differences are reflected in the opening resolution statement typically found in Attic decrees:

5th c. BC Ε Δ Ο Χ Ξ Ε Ν Τ Ε Ι Β Ο Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ο Ι Δ Ε Μ Ο Ι

εδοχσεν τει βολει και τοι δεμοι *Resolved by the council and the people*

4th c. BC Ε Δ Ο Ξ Ε Ν Τ Η Β Ο Υ Λ Η Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι

εδοξεν τη βουλη και τωι δημωι ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ

This study examines samples of Attic decrees from the 5th and 4th centuries BC.¹ The aim is (a) to form a visual approach to certain orthographic changes discussed earlier specifically with respect to the letters Ε and Ο, and (b) to provide an added dimension of understanding of the effects those changes had on the historical Greek sounds. The examination touches as well on a few other orthographical issues that come into focus. The decrees are annotated to highlight the areas of the discussion that follows.

¹ Based on Attic decrees in the Epigraphic Museum (EM) of Athens as presented in *Athenian Democracy Speaking Through Its Inscriptions* (Athens 2009, M. Lagogianni-Georgakarakos and K. Buraselis eds.), auspices of the Hellenic Ministry of Culture. (Henceforth, EM.) (See pp. A-2 to A-10. EM 12749 on p. A-11 is included for comparison.)

EM 13044 (IG I³ 34) Decree of Kleinias (448/7 BC)

1 Θ Ε Ο Ι
 ΕΔΟΧΣΕΝΤΕΙΒΟ ← OI = OI = οι proper diphthong
 ΜΟΙΟΙΝΕΙΣΕΠΡ ← EI = HI = η spurious diphthong
 ΔΙΑΣΕΛΡΑΜΜΑΤΕ ↑ same spelling associated with same sound
 5 ΕΠΕΣΤΑΤΕΚΛΕΙΝ ← EI = EI = ει proper diphthong
 ΟΛΕΝΚΑΙΤΟΣΑΡΧ
 ΙΠΟΛΕΣΙΚΑΙΤΟΣ
 ΠΙΜΕΛΕΣΘΑΙΗΟΠ
 ΛΕΤΑΙΗΟΦΟΡΟΣΚ H(h) is missing:
 10 ΕΚΑΣΤΟΝΚΑΙΑΠΑ ΕΚΑΣΤΟΝ for ΗΕΚΑΣΤΟΝ
 ΙΕΧΣΥΜΒΟΛΑΔΕΠ Ι = Ζ
 ΡΟΣΤΑΣΠΟΛΕΣΗΟ L = Λ
 ΕΙΑΔΙΚΕΝΤΟΙΣΑ Λ = Γ
 ΟΡΟΝΛΡΑΦΣΑΣΑΔ
 15 ΛΡΑΜΜΑΤΕΙΟΝΤ
 ΝΑΜΕΝΕΤΟΙΣΥΜΒ OI = OI = τῶ spurious diphthong
 ΠΑΛΟΝΤΑΣΑΠΟΔΟ
 ΝΑΛΝΟΝΑΙΗΟΤΑΜ
 ΥΤΑΝΕΣΜΕΤΑΔΙΟ
 20 ΣΗΕΛΛΕΝΟΤΑΜΙΑ
 ΕΟΝΤΑΣΑΠΟΔΟΘΣΑ
 ΣΑΣΧΟΡΙΣΗΟΣΑΙ
 ΝΟΣΑΝΔΡΑΣΤΕΤΤ
 ΙΛΡΑΦΣΟΜΕΝΟΣ
 25 ΤΕΣΟΝΤΑΣΤΟΜΜΕ ΤΟΝ + Μ = ΜΜ*
 ΟΜΕΝΔΥΟΠΛΕΝΕ (assimilation)
 ΡΙΕΡΟΣΤΑΧΕΙΑΣ
 ΙΕΠΙΘΡΑΙΚΕΣΕ
 ΒΟΛΕΝΚΑΙΕΣΤΟ ← E = EI = εις
 30 ΛΕΥΕΣΘΑΙΠΕΡΙΤ ↑ different spelling, same sound
 ΕΙΕΑΝΔΕΤΙΣΑΘ
 ΝΦΟΡΟΝΗΟΝΔΕΙ ← EI = EI = δει
 ΟΝΤΟΙΣΑΠΑΛΟΣ
 ΡΑΦΕΣΘΑΙΠΡΟΣ
 35 ΙΟΝΚΑΙΤΟΝΧΣ
 ΕΣΤΕΜΒΟΛΕΝ N + Β = ΜΒ* την βουλην
 ΥΝΕΣΘΟΔΟΡ (assimilation)
 ΚΑΤΑΛΝΟΙΗ
 ΦΕΡΕΤΟΕΣΤ
 40 ΝΛΝΟΜΑΣΠΟ O = Ω > γνωμας
 ΟΜΠΑΘΕΝΕΑ N + Π = ΜΠ*
 ΝΤΕΣΒΟΟΣΕ (assimilation)
 ΙΚΑΤΑΥΤΟ

Pronunciation and grammatical distinctions between homographs were determined by the context

Θ Ε Ο Ι
 εδοχσεν τει βο
 μοι Οινεις επρ
 διας εγραμματα
 επεστατε Κλειν
 ολεν και τος αρχ
 ι πολεσι και τος
 πιμελεσθαι ηοπ
 γεται ηο φορος κ
 εκαστον και απα
 ζε χσυμβολα δε π
 προς τας πολες ηο
 ει αδικεν τοις α
 ορον γραφσασα δ
 γραμματειον τ
 ναμενε τοι συμβ
 παγοντας αποδο
 ναγονναι ηοταμ
 υτανες μετα Διο
 ς ηελλενοταμια
 εον τας αποδοσα
 σας χορις ηοσαι
 νος ανδρας τεττ
 ι γραφσομενος
 τεσοντας τομ με
 ο μεν δυο πλεν ε
 ριερος ταχειας
 ι επι Θραικες ε
 βολεν και ες το
 λευεσθαι περι τ
 ει εαν δε τις Αθ
 ν φορον ηον δει
 ον τοις απαγοσ
 ραφεσθαι προς
 ιον και τον χσ
 ες τεμ βολεν
 υνεσθο δορ
 καταγνοι η
 φερετο ες τ
 ν γνωμας πο
 ομ παθεν ε α
 ν τες βοος ε
 ι κατ' αυτο

*See "Analysis of Phonopathy," p. A-14.

EM 6577 (IG I³ 46) Decree for the foundation of a colony at Brea (445 BC)

6 ΛΕΤΟΕΑΝΔΕΕΣΑΛΕΙΕΝΕΧ
 ΦΕΝΑΣΕΗΟΛΡΑΦΣΑΜΕΝΟΣΠΟ
 ΑΥΤΟΙΣΠΑΡΑΣΧΟΝΤΩΝΗΟΙΑΠ
 ΙΕΡΕΣΑΙΗΥΠΕΡΤΕΣΑΠΟΙΚΙΑΣ
 10 ΙΣΔΟΚΕΙΛΕΟΝΟΜΟΣΔΕΗΕΛΕΣΘ
 ΕΝΑΕΧΦΥΛΕΣΗΟΥΤΟΙΔΕΝΕΜΑΝΤ **ΕΝΑ** for **ΗΕΝΑ**
 ΟΚΛΕΙΔΕΝΔΕΚΑΤΑΣΤΕΣΑΙΤΕΝΑ **Η**(h) is missing
 ΚΡΑΤΟΡΑΚΑΘΟΤΙΑΝΔΥΝΕΤΑΙΑ
 ΕΝΕΤΑΕΧΣΕΙΡΕΜΕΝΑΕΑΝΚΑΘΑ
 15 ΛΑΜΕΤΕΜΕΝΙΣΕΝΒΟΥΝΔΕΚΑΙ
 ΛΕΝΕΣΠΑΝΑΘΕΝΑΙΑΤΑΜΕΛΑΛ
 ΑΦΑΛΛΟΝΕΑΝΔΕΤΙΣΕΠΙΣΤΡΑ
 ΝΤΕΝΤΟΝΑΠΟΙΚΟΝΒΟΕΘΕΝΤΑ
 ΤΑΤΑΚΑΤΑΤΑΣΧΣΥΛΛΡΑΦΑΣΗ[ΑΙ]
 20 ΤΟΛΡΑΜΜΑΤΕΥΟΝΤΟΣΕΛΕΝΟΝ
 ΟΝΤΟΝΕΠΙΘΡΑΚΕΣΛΡΑΦΣΑΙ
 ΕΙΚΑΙΚΑΤΑΘΕΝΑΙΕ**ΜΠ**ΟΛΕΙΠΑ **Ν + Π = ΜΠ**
 ΕΝΣΤΕΛΕΝΗΟΙΑΠΟΙΚΟΙΣΦΟΝΑ **ΦΣ = Ψ**
 ΑΝΔΕΤΙΣΕΠΙ**ΦΣ**ΕΦΙΣΕΙΠΑΡΑΤΕ
 25 ΤΟΡΑΛΟΡΕΥΕΙΕΠΡΟΣΚΑΛΕΣΘΑ
 ΡΕΣΘΑΙΕΛΥΕΝΤΙΤΟΝΗΕΦΣΕΦΙ
 ΕΝΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΠΑΙΔΑΣΤ**ΟΣ**ΕΧ
 ΡΕΜΑΤΑΔΕΜΟΣΙΑΕΝΑΙΚΑΙΤΕΣ
 ΤΟΝΕΑΜΜΕΤΙΑΥΤΟΙΗΟΙΑΠΟΙΚ
 30 ΟΝΤΑΙ::ΗΟΣΟΙΔΑΝΛΡΑΦΣΟΝΤΑ
 ΝΣΤΡΑΤΙΟΤΟΝΕΠ**ΕΙ**ΔΑΝΗΕΚΟΣ → **ΕΙ = ει**
 ΚΟΝΤΑ**Ε**ΜΕΡΟΝΕΜΒΡΕΑΙ**ΕΝΑ**ΙΕ → **Ε = ΕΙ** ειναι
ΧΣΑΛΕΝΔΕΤΕΝΑΠΟΙΚΙΑΤΡΙΑ
 ΙΣΧΙΝΕΝΔΕΑΚΟ**ΟΥ**ΘΟΝΤΑΑΠΟ
 ΜΑΤΑ → **ΟΥ**
ΧΣ = Ξ
Η(h) is missing:
ΕΜΕΡΟΝ for **ΗΕΜΕΡΟΝ**

γετο εαν δε εσαγει ενεχ
 φενας ε ho γραφσαμενος πο
 αυτοις παρασχοντον ηοι απ
 ιερεσαι ηυπερ τες αποικιας
 ις δοκειγεονολος δε ηελεσθ
 ενα εχ φυλες ηουτοι δε νεμαντ
 οκλειδεν δε καταστεσαι τεν α
 κρατορα καθοτι αν δυναται α
 ενε τα εχσειρεμενα εαν καθα
 λα με τεμενιζεν βουν δε και
 γεν ες Παναθηναια τα μεγαλ
 α φαλλον εαν δε τις επιστρα
 ν τεντον αποικον βοεθεν τα
 τατα κατα τας χσυγγραφας η[αι]
 το γραμματευοντος εγεγον
 ον τον επι Θραικες γραφσαι
 ει και καταθεναι εμ πολει πα
 εν στελεν ηοι αποικοι σφον α
 αν δε τις επιφσεριζει παρα τε
 τορ αγορευει ε προσκαλεσθα
 ρεσθαι ε λυεν τι τον ηεφσεφι
 εναι αυτον και παιδας τος εχ
 ρεματα δεμοσια εναι και τες
 τον εαμ με τι αυτοι ηοι αποικ
 ονται:: ηοσοι δ' αν γραφσοντα
 ν στρατιοτον επειδαν ηεκοσ
 κοντα εμερον εμ Βρεαι εναι ε
 χσαγεν δε τεν αποικιαν τρια
 ισχινεν δε ακολουθοντα απο
 ματα

ΕΡ
ΟΝΙΚ
ΕΚΑΣΤΟ
ΡΑΧΜΕΝΤΕ
ΤΕΣΑΛΟΛΕΞ
ΜΕΝΑΛΛΑΚΑΘ
ΕΙΗΟΠΟΞΑΝΡΕΟΞ
ΙΛΙΣΤΟΝΧΡΕΜΑΤΟ
ΟΣΙΠΡΟΤΟΙΠΡΥΤΑΝΕ
ΚΥΡΙΟΝΕΚΚΛΕΞΙΟΝΠΡΟ
ΘΟΝΕΝΑΙΤΟΙΔΕΜΟΙΤΟΙΑΘ
ΔΕΜΙΑΛΙΛΝΕΤΑΙΚΑΙΕΧΕΙΑΘ
ΙΠΕΤΑΜΕΝΑΛΛΑΚΑΘΑΠΕΡΝΙΚΟΜ
ΑΛΟΙΚΑΙΞΑΝΘΙΠΠΟΙΚΑΙΤΟΙΞΥΕ[ΣΙΝ]
ΗΟΞΑΕΣΤΟΝΦΟΡΟΝΤΟΝΑΘΕΝΑΙΟΝΤΕ
ΒΑΝΕΙΤΑΝΟΜΙΙΟΜΕΝΑ

H(h) is missing:
ΕΚΑΣΤΟ for ΗΕΚΑΣΤΟ
ΥΕΣΙΝ for ΗΥΕΣΙΝ

Attic H(h) as a symbol of aspiration had no acoustic value, so it was often ignored.

Λ = Γ
L = Λ
I = Z

ερ
ονικ
εκαστο
ραχμεν τε
τες αγογες
μεν αλλα καθ
ει ηοπος αν ρεοσ
ιγιστον χρεματο
οσι προτοι πρυτανε
κυριον εκκλεσιον προ
θον εναι τοι δεμοι τοι Αθ
δεμια γιγνεται και εχει Αθ
ιπε τα μεν αλλα καθαπερ νικομ
αλοι και ξανθιπποι και τοις νε[σιν
ηοσα ες τον φορον τον Αθεναιον τε
βανει τα νομιζομενα

5 ΚΟΣ **ΕΙΠΕ**
 ΕΙ ΗΙΕΡΕΑΝ ΗΕΑ
 ΕΧΣΑΘΕΝΑΙΟΝ ΗΑΠΑ
 ΘΑΙΚΑΙ ΗΙΕΡΟΝ ΘΥΡΟΣΑ
 ΙΚΑΘΟΤΙΑΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΣ ΧΣΥΛΛΡΑΦΣ
 ΕΙΑΠΟΜΙΣΘΟΣΑΙ ΔΕ Τ **Ο** Σ Π **Ο** Λ **Ε** Τ Α Σ Ε Π Ι Τ
 10 ΕΣ ΛΕΟΝΤΙΔΟΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ ΦΕΡΕΝ ΔΕ Τ
 ΕΝ ΗΙΕΡΕΑΝ ΠΕΝΤΕΚΟΝΤΑ ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΙ
 ΤΑΣ ΚΕΛΗΚΑΙ ΤΑ ΔΕΡΜΑΤΑ Φ **Ε** Ρ **Ε** Ν Τ Ο Ν Δ **Ε**
 ΜΟΣΙΟΝ ΝΕΟΝ ΔΕ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣΑΙ ΚΑΘΟΤΙ
 ΑΝΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΣ ΧΣΥΛΛΡΑΦΣ **ΕΙ** ΚΑΙ ΒΟ
 15 ΜΟΝ ΛΙΘΙΝΟΝ
 ΗΕΣΤΙΑΙΟΣ ΕΙΠΕ ΤΡΕΣ ΑΝΔΡΑΣ ΗΕΛΕΣΘ
 [Α]Ι Ε Λ Β **Ο** Λ Ε Σ Τ **ΟΥ** Τ **ΟΣ** Δ Ε Μ Ε Τ [ΑΚΑ]ΛΛΙΚΡΑ
 ΣΧΣΥΛΛΡΑΦΣ ΑΝΤΑΣ Ε Π
 19 ΕΙΚΑΘΟΤΙΑΠΟΜ
 ΕΙ[Τ]ΟΣ

← εἶπε **EI** = εἶ, **E** = ε
 ← πωλητάς **E** = η
 ← φέρειν **E** = ε, **E** = εἶ
 ← **O** = **ΟΥ** ου, **O** = **Ω** ω τὸς πωλητὰς
 ← **EI** = εἶ **O** = **Ω** βωμόν
 ← **ΕΛ ΒΟΛΕΣ ΤΟΥΤΟΣ**
 = εἰ βουλῆς τούτους
 εἰ = εἰκ

κος εἶπε
 εἰ ἱερεῶν ἡεα
 εχς Ἀθηναίων ἡαπα
 θαὶ καὶ τὸ ἱερόν θυροσα
 ἰ καθ' ὅτι ἀν Καλλικράτες χσυγγραφσ
 εἰ ἀπομισθόσαι δε τος πολετας ἐπι τ
 ες Λεοντίδος πρυτανείας φερεν δε τ
 ἐν ἱερεῶν πεντεκόντα δραχμας καὶ
 τὰ σκελε καὶ τὰ δερματὰ φερεν τὸν δε
 μοσίον νεὸν δε οἰκοδομεσαι καθ' ὅτι
 ἀν Καλλικράτες χσυγγραφσει καὶ βο
 μὸν λιθινὸν
 ἡεστιαίος εἶπε τρεσ ἀνδρας ἡελεσθ
 [α]ἰ εἰ βολες τούτους δε μετ[ακα]λλικρα
 σχσυγγραφοντας ἐπ
 εἰ καθ' ὅτι ἀπομ
 εἰ[τ]ος

Pre-Eucleidean **E** as ε, η, εἶ; **EI** as
 εἶ; and **O** as ο, ω, ου bespeak the
 need to graphically distinguish
 grammatical forms, while a mix of
O and **ΟΥ** betrays Ionic inroads
 into Attic writing.

ΤΕΙ ΒΟΛΕΙ = τη βουλη
ΤΗΙ ΣΤΗΛΗΙ = τη στηλη

↓ Αἰγεις

Λ = Γ → Ε Δ Ο Χ Σ Ε Ν Τ Ε Ι Β Ο Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ο Ι Δ Ε -
↑ Λ → Μ Ο Ι Α Ι Λ Ε Ι Σ Ε Π Ρ Υ Τ Α Ν Ε Υ Ε Ν Ε Ο Κ -
L → Λ Ε Ι Δ Ε Σ Ε Λ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε Υ Ε Α Λ Ν Ο Δ Ε -
 ≠ Γ → Μ Ο Σ Ε Π Ε Σ Τ Α Τ Ε Κ Α Λ Λ Ι Α Σ Ε Ι Π Ε Τ -
Γ → Ε Ι Η Ι Ε Ρ Ε Α Ι Τ Ε Σ Α Θ Η Ν Α Α Σ Τ Ε Σ Ν Ι -
Λ = Λ → Κ Ε Σ Π Ε Ν Τ Η Κ Ο Ν Τ Α Δ Ρ Α Χ Μ Α Σ Τ Α -
 Σ Γ Ε Γ Ρ Α Μ Μ Ε Ν Α Σ Ε Ν Τ Η Ι Σ Τ Η [Λ Η Ι]
 Α Π Ο Δ Ι Δ Ο Ν Α Ι Τ Ο Σ Κ Ω Λ Α Κ Ρ [Ε Τ Α Σ]
 [Ο] Ι Α Ν Κ Ω Λ Α Κ Ρ Ε Τ Ω Σ Ι Τ Ο Θ [Α Ρ Γ Η Λ] -
 [Ι Ω] Ν Ο Σ Μ Η Ν Ο Σ Τ Η Ι Ε Ρ [Ε Α Ι Τ Η Σ Α] -
 [Θ Η Ν] Α Ι Α Σ Τ Η Σ Ν Ι Κ Η [Σ ...

← ΕΙ
↑
↓
← ΗΙ

Λ(λ) is used along with L (λ)

Λ(γ) is used along with Γ (γ)

ΗΙΕΡΕΑΙ, ΙΕΡΕΑΙ ἱερέα

The presence or absence of mute H(h) has no effect on pronunciation.

Old forms mixed with new:

In this decree Ionic letters, including **H** and **Ω**, are used peculiarly right along with old Attic letters, a sign that **H** and **Ω** forced their way into Attic writing years before the ratification of the Ionic alphabet.

εδοχσεν τει βολει και τοι δε-
 μοι Αιγεις επρυτανευε Νεοκ-
 λειδες εγραμματευε Αγνοδε-
 μος επεστατε καλλιας ειπε τ-
 ει ηιερεαι τες Αθηνας τες Νι-
 κες πεντηκοντα δραχμας τα-
 ς γεγραμμενας εν τη στη[ληι]
 αποδιδοναι τος κωλακρ[ετας]
 [ο]ι αν κωλακρετωσι το Θ[αργηλ]-
 [ιω]νος μηνος τη ιερ[εαι της Α-
 [θην]αιας της Νικη[ς...

ΒΟΛΕΝΚΑΘΟΤΙΑΡΙΞΤΑ
ΝΤΕΑΠΟΤΟΤΙΜΕΜΑΤΟΞΔΟΚΕ
ΤΕΤΕΜΠΟΛΙΝΑΝΑΛΟΝΗΟΞΟΝΑ
ΣΗΕΧΞΕΚΟΝΤΑΝΑΥΞΕΑΜΠΡΟΣ
ΜΕΝΟΝΕΙΕΞΦΕΡΕΝΗΟΤΑΝΔΕ
ΛΕΣΙΑΝΠΟΙΕΞΑΝΤΟΝΔΕΚΑΗΕ
ΕΡΙΑΛΛΟΜΕΔΕΝΟΞΠΡΟΤΕΡΟΝ
ΕΕΚΚΛΕΞΙΑΝΠΟΙΕΝΤΟΞΠΡΥΤ
ΑΙΤΟΙΞΞΤΡΑΤΕΛΟΙΞΤΟΝΝΕΟ
ΟΙΞΠΕΡΙΔΕΤΟΕΚΠΛΟΤΟΝΝΕΟ
ΠΑΝΟΡΘΟΞΘΑΙΕΝΤΟΙΔΕΜΟΙΗ
ΚΚΛΕΞΙΑΝΠΟΙΟΝΤΟΝΗΟΤΑΝΚΕ
ΟΝΚΑΙΤΕΞΑΛΛΕΞΗΥΠΕΡΕΞΙΑΞ
ΚΑΙΑΡΛΥΡΙΟΕΞΚΑΛΛΙΕΡΕΞΙΝ
ΗΕ...Α... ΞΙ...ΙΛΙΟΝ

Though only a dozen years before the ratification of the Ionic alphabet, the older Attic script still holds sway as shown in this late 5th c. BC decree.

βολεν καθοτι αριστα
ντε απ το τιμεματος δοκε
τε τεμ πολιν αναλον ηοσον α
ς ηεχσεκοντα ναυς εαμ προς
μενον ει εσφερεν ηοταν δε
λεσιαν ποιεσαντον δεκα ηε
ερι αλλο μεδενος προτερον
ε εκκλεσιαν ποιεν τος πρυτ
αι τοις στρατεγοις τον νεο
οις περι δε το εκπλο τον νεο
πανορθοσθαι εν τοι δεμο η
κκλεσιαν ποιοντον ηοταν κε
ον και τες αλλες ηυπερεσιας
και αργυριο ες καλλιερεσιν
ηε...α...σι...ιλιον

ΥΤΑΝΕΥΕΝ
 ΕΥΣΕΓΡΑΜΜΑΤΕΥΕΝΣΙΜΙ
 ΥΣΕΠΕΣΤΑΤΕΕΥΡΙΠΠΙΔΗ
 ΟΝΕΥΚΛΕΙΑΝΔΡΑΓΑΘΙ
 ΕΠΕΙΔΗΑΝΗΡΑΓΑΘΟΣΕΓΕ
 ΟΝΑΘΗΝΑΙΩΝΚΑΙΤΗΝΚΑΘ
 ΑΙΩΝΚΑΙΤΗΝΕΛΕΥΘΕΡΙ
 ΗΙΒΟΛΗΚΑΙΤΩΙΔΗΜΩ[Ι]
 ΣΘΟΦΟΡΙΑΝΕΙΝΑΙΑΥΤΩ[Ι]

ΕΠΕΣΤΑΤΕ and ΕΠΕΣΤΑΤΕΙ
 E = EI = [i] used interchangeably
 (same word, same inscription,
 different spelling)

ΤΟΙ ΔΕΜΟΙ --> ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ
 O = Ω, E = Η

ΤΩΙΔΗΜΩΙ ΛΕΩΝΤΙΣΕΠΡΥ
 ΑΙΟΣΕΓΡΑΜΜΑΤΕΥΕΝΕΥΦ
 [Ε]ΠΕΣΤΑΤΕΙΜΕΛΑΝΩΠΟΣΕΙΠ
 ΛΗΙΕΠΕΙΔΗΑΝΗΡΑΓΑΘΟΣ
 ΙΛΟΚΛΕΟΥΣΠΕΡΙΤΟΝΔΗΜΟ[Ν]
 ΗΓΚΑΘΟΔΟΝΤΟΥΔΗΜΟΕΨΗΦ
 ΣΠΡΟΕΔΡΟΥΣΟΙΑΝΤΥΓΧΑΝ
 ΕΙΣΤΗΝΠΡΩΤΗΝΕΚΚΛΗΣΙΑ
 ΙΛΟΚΛΕΟΥΣΤΟΥΕΥΚΛΕΟΥΣ
 ΣΚΑΙΚΟΣΜΙΟΣΔΟΚΕΙΕΙΝΑ[Ι]
 ΠΡΥΤΑΝΕΣΙΤΟΙΣΑΕΙΠΡΥΤ
 ΒΑΛΛΕΣΘΑΙΤΗΣΒΟΛΗΣΕ
 ΤΗΙΒΟΛΗΙΕΙΝΑΙΤΗΓΚΗ
 ΡΤΩΙ ΠΑΤΡΙΑΥΤΟΟ
 ΜΟΝΤΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΛΕΩΝΤΙΣ for ΛΕΟΝΤΙΣ*
 Ω = Ο = [o] used interchangeably
 (orthographical error due to
 same sound)

ΤΟΥ ΔΗΜΟ for ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
 O for ΟΥ persisted for a time

ΤΗΣ ΒΟΛΗΣ for ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
 O for ΟΥ

ΤΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ for ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ*
 * Clearly, Ω = Ο, the difference being
 grammatical, not acoustic—i.e. there is no
 distinction between ‘long’ ω and ‘short’ ο

υτανευεν
 ευς εγραμματευεν Σιμι
 υς επεστατε ευριππιδη
 ον Ευκλει ανδραγαθι
 επειδη ανηρ αγαθος εγε
 ον Αθηναιων και τηγ καθ
 αιων και την ελευθερι
 ηι βοληι και τωι δημω[ι]
 σθοφοριαν ειναι αυτω[ι]

τωι δημωι Λεωντις επρυ
 αιος εγραμματευεν Ευφ
 [ε]πεσταται Μελανωπος ειπ
 ληι επειδη ανηρ αγαθος
 ιλοκλεους περι τον δημο[ν]
 ηγ ξαθοδον του δημο εψηφ
 ς προεδρους οι αν τυγχαν
 εις την πρωτην εκκλησια
 ιλοκλεους του Ευκλεους
 ς και κοσμιος δοκει εινα[ι]
 πρυτανεσι τοις αιει πρυτ
 βαλλεσθαι της βολης ε
 τηι βοληι ειναι τηγ κη
 ρ τωι πατρι αυτο ο
 μον τον Αθηναιων

This decree, written around the time of the ratification of the Ionic alphabet, shows a compromised transition from the old writing system to the new as it reflects elements of both systems.

Μεθωναιον εκ Πιερ[ιας]
[Φ]αινιππος Φρυνιχο εγραματ[ευε]
[εδ]οχσεν τει βολει και τοι δεμοι. Ερεχθεις επρ[υταν]-
[ευε]. Σκοπος εγραμματευε, Τιμενιδες επεστατε. Δ[ιοπ]-
5 [ει]θες ειπε· δι[α]χειροτονεσαι τον δεμον αυτικ[α προ]-
[ς Μ]εθωναιος ειτε φορον δοκει ταττεν τον δεμο[ν αυτ]-
ικ[α] μαλα ε εχ[σ]αρκεν αυτοις τελεν *ho*σον τει θε[οι απ]-
[ο τ]ο φορο εγιγνετο *ho*ν τοις προτεροις Παν[αθ]ε[ναιο]-
ις ετεταχατο φερεν, το δε αλλο ατελες ενα[ι τον δε οφ]-
10 [ει]λεματον *ha* γεγραφαται τοι δεμοσιοι τ[οι τον Αθε]-
[να] <ι>ομ Μεθωναιοι οφειλοντες, εαν οσι επιτ[εδειοι Α]-
ιθε` ναιοις οσπερ τε νυν και ετι αμεινος, επι[χορεν απ]-
[οτ]αχσιν περι τες πραχσεος Αθენαιοι, και εαν [κοινο]-
[ν] φσεφισμα τι περι τον οφειλεματον τον εν τε[ισι σα]-
15 [νι]σι γιγνεται μεδεν προσ*he*κετο Μεθωναιο[ις εαμ μ]-
[ε χ]ορις γιγνεται φσεφισμα περι Μεθωναιον· π[ρεσβε]-
[ς δε] τρες πεμφσαι *h*υπερ πεντεκοντα ετε γεγον[οτας]
[ho]ς Περδικκα[ν] ειπεν δε Περδικκαι *ho*τι δοκει[ι δικα]-
[ιο]ν εναι εαν Μεθωναιος τει θαλαττει χρεσθα[ι μεδε]
20 [εχς]εναι *ho*ρισασθαι, και εαν εισεμπορευεσθ[αι καθ]-
[απε]ρ τεος ε[ς] τεν χοραν και μετε εδικεν μ[ε]τε [α]δ[ικεσ]-
[θαι] μεδε στρα[τ]ιαν δια τες χορας τες Μεθ[ο]ναιοι [δια]-
[γεν α]κοντομ [Με]θωναιον, και εαμ μεν ομολ[ο]γοσιν [heκ]-
[ατερ]οι χου[μβι]βασαντον *ho*ι πρεσβες εαν δε με. [πρες]-
25 [ει]αν εκατ[ε]ρο[ι] πεμποντων ες Διονυσια τελος [εχον]·
.....
.....
35 [οις] ειν[αι εχ]σα[γο]γεν εγ Βυζαντιο σιτο μεχ[ρι. . . α]-
[κισχ]ιλιον μεδιμνον το ενιαυτο εκαστο, *ho*ι [δε ελλε]-
[σπ]οντοφυλακες μετε αυτοι κολουοντον εχσαγεν μ[ετ]-
[ε αλ]λον εοντον κολουεν, ε ευθυνεσθον μυριαισι δρ[αχ]-
[μεις]ιν εκαστος γραφσαμενος δε προς τος ελλεσπ[ο]ν-
40 το]φυλακας εχσαγε[ν] μεχρι το τεταγμενο· αζεμιος [δε]
[εσ]το και ε ναυς ε εχσαγοσα *ho* τι δ' αν κοινον φσηφ[ισμ]-
[α π]ερι τον χουμμαχο[ν] φσεφιζονται Αθენαιοι πε[ρι β]-
[οε]θειαςε α[λ]λο τι προ[σ]ταττο[ν]τες τεσι πολεσι ε [περ]-
[ι σ]φον [ε] περι τον πολεον, *ho* τι αν ονομαστι περι τ[ε]ς π]-
.....
.....
50 [ο]σι ε[ς το]ν δεμον *ho*ι πρεσβες [*h*]οι παρα Περδικκο [οι τ]-
.....
.....
55 [ε]ι ε[δρα]ς εος αν δι[απρ]αχθει αλλο δε προχρεμα[τισαι]
[το]υ[το]ν μεδεν εαμ με τι οι στρατε[γ]οι δεοντα[ι. εδοχ]
[σεν τει] βολει και τοι δεμοι, Κεκροπις επρυ[τανευε, . .]-
.....

“Aspirate” H(h)
is missing from
underlined words
in red (see table on
p. A-13)

hoi on lines 24 and
50 is oi on line 56

Honorific Decree for Thrasyboulos and Seven Others (410/9 BC)
EM 6601, p. 102 (IG I³ 102)

5 ππο ἄ χον ος.
 Κεδὼν ἐγραμμάτεε.
 βολέι καὶ τῷ δέμοι· ἡπποθοντί-
 10 νε, Λόβον ἐγραμμάτεε, Φιλιστίδε-
 , Γλαύκιππος ἔρχε : Ἐρασινίδες εἶπ-
 ι Θρασύβολον ὅς ὄντ᾽ ἄνδρα ἀγαθό-
 15 ον τὸν Ἀθηναῖον καὶ πρόθυμον π-
 ται ἀγαθόν· καὶ ἀντὶ ὄν εὖ πεπο-
 20 καὶ τὸν δέμ· ν τὸν Ἀθηναίο-
 φάνοι, ποιέσα-
 αχμὸν· ἡοι -
 25 ον. καὶ -
 ἀγόνι ἡὼν ἡέν-
 ε : Διοκλῆς εἶπε·
 · εἶναι δὲ Θρασύ-
 αὶ φρατρίας ἡὼ-
 ν· καὶ τᾶλλα τὰ ἐ-
 30 ναι Θρασυβόλο-
 αρὰ Ἀθηναῖον κ-
 ερὶ ἡὼν εὐεργέ-
 . καὶ ἀναγραφσά-
 ἔνα· ἡελέσθαι δ-
 35 κα μάλα ἡοίτινε-
 ρος τὸ γιγνόμεν-
 ποίεσαν τὸν δέ-
 40 ιν καὶ Ἀγόρατο-
 ο ρ καὶ Σῖμον κα-
 α, εὐεργέ ς ναγράφ-
 ιθίνει τὸν γραμ τέ-
 ν εἶναι αὐτοῖς ὄμπερ
 ν καὶ οἰκίας, καὶ οἴκεσ-
 εσθαι αὐτὸν τὸν βολέν
 ἰ τὸς πρυτάνες, ἡόπος ἄ-
 τέλεν ἀπομισθοσάντο-
 45 λει· τὸς δὲ ἡελλενοταμ-
 . ἔαν δὲ δοκεῖ αὐτὸς καὶ
 βολέν προβολεύσασαν
 50 ον : Εὐδίκος εἶπε· τὰ μὲν
 δὲ τὸν δοροδοκεσ-
 , ὃ ἐφσεφ σθε Ἀπολλ-
 55 αι ἐν τῷ πρότεϊ ἡέδ-

ON = ΩN = ὦν
H[h] is missing

Compare with
HON = ΩN = ὦν

O = HO = ὄ
H[h] is missing

Τ Ο Ι Σ Ε Θ Ε Λ Ο Ν Τ Α Ι Σ Ε Π
Μ Ε Γ Α Σ Α Φ Ι Κ Ο Μ Ε Ν Ο Σ Ε Ι Σ Τ Η Ν
Μ Ε Ω Σ Τ Ο Υ Σ Υ Π Ε Ν Α Ν Τ Ι Ο Υ Σ Τ Η Ι Δ
Χ Ω Ρ Α Ν Τ Η Ν Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν Κ Α Ι Τ Ω Ν Α Λ
Ρ Α Γ Ε Γ Ο Ν Ε **N** Β Ο Η Θ Η Σ Ω Ν Μ Ε Τ Α Δ Υ Ν
Γ Ε Ν Ο Μ Ε Ν Ο Σ Π Ο Λ Λ Α Σ Μ Ε Ν Η Δ Η Π Ο Λ
Β Α Σ Ι Λ Ε Ι Α Ι Κ Ι Ν Δ Υ Ν Ο Ν Κ Α Ι Π Ο Ν
Τ Ο Υ Τ Ι Μ Ω Ν Κ Α Ι Π Ε Ρ Ι Π Λ Ε Ι Σ Τ Ο Υ
Κ Α Ι Δ Ε Η Θ Ε Ν Τ Ω Ν Η Γ Ε Ι Σ Θ Α Ι Τ Η
Κ Α Τ Α Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ο **N** Π Ρ Α Ξ Ε Ω Ν Π Ο
Κ Τ Ο Ι Σ Ε Ξ Ε Β Α Λ Ε Ν Ε Κ Τ Η Σ Χ Ω Ρ Α Σ Τ Ο
Θ Α Ι Τ Ο Ι Σ Ε Θ Ε Λ Ο Ν Τ Α Ι Σ Ε Π Ι Λ Ε Κ Τ Ο
Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Ν Α Ν Τ Ι Γ Ο Ν Ο Υ Β Α Σ Ι Λ Ε Α Β
Φ Ι Π Π Ο Υ Ε Ν Α Γ Ο Ρ Α Ι Π Α Ρ Α Τ Η Ν Δ Η Μ Ο
ΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΙΔΡΥΣΑΣΘΑΙ
Θ Ι Σ Τ Α Μ Ε Ν Ο Υ Σ Ε Ι Σ Τ Α Σ Θ Υ Σ Ι Α Σ Τ Α Σ
Ρ Ι Ο Υ Κ Α Ι Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ω Ι Σ Ω Τ Η Ρ Ι Θ Υ Ε Ι [N]
Ν Ω Σ Σ Ε Μ Ν Ο Τ Α Τ Α Κ Α Ι Κ Α Λ Λ Α Ι Σ Τ Α Κ Α
Τ Ω Ν Ε Π Ι Λ Ε Κ Τ Ω Ν Τ Ω Ι Β Α Σ Ι Λ Ε Ι Δ Ε
Ο Ν Τ Ε Τ Ι Μ Η Κ Α Σ Ι Ν Τ Ο Υ Σ Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ
Μ Α Ι Σ Τ Ι Μ Ω Σ Ι Ν . . .

τοῖς ἐθελονταῖς ἐπ
μεγας αφικόμενος εἰς τὴν
μεῶς τοὺς υπεναντίους τῆι δ
χωρὰν τὴν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἀλ
ραγεγονένων βοηθησῶν μετὰ δυν
γενομένος πολλὰς μὲν ἠδὲ πολ
βασιλείαι κινδύνον καὶ πόν
του τιμῶν καὶ περὶ πλείστου
καὶ δεηθέντων ἠγεισθαι τῆ
κατὰ Πελοποννησὸν πράξεων πο
κτοῖς ἐξεβάλεν ἐκ τῆς χώρας το
θαί τοῖς ἐθελονταῖς ἐπιλεκτο
ἡμητριὸν Ἀντιγονοῦ βασιλεῖα β
φιππου ἐν ἀγοραὶ παρὰ τὴν Δημο
οὺς ἀλλοὺς Ἐλληνας ἰδρυσασθαι
θιστάμενοὺς εἰς τὰς θυσίας τὰς
ρίου καὶ Δημητριῶι Σωτηρί θυεῖ[ν]
ν ὡς σεμνοτάτα καὶ καλλίστα κα
τῶν ἐπιλεκτῶν τῶι βασιλεῖ δε
ῶν τετιμηκασίν τοὺς εὐεργετ
μαῖς τιμῶσιν...

Sample of the definitive post-Eucleidean Attic writing as it would generally appear for centuries to come.

In this Attic decree grammatical forms appear more distinct, and orthographical errors and phonopathy effects are absent (notice, for instance, that **N** before **B** or **Π** does not turn into **M**).

Notice the absence of aspiration in the four underlined words.

ANALYSIS AND CONCLUSION

pages A-10 to A17

(not included)